

Eiusde Reueredissimi in christo p̄is dñi Hugonis r̄c. in librū p̄mū Esdre Postilla incipit.

In primo anno regni cyri: Qui fuit ann⁹ captiuitat⁹ septuagesim⁹. **Expo. Ca. I.**

Incipit liber prim⁹ Esdre: Capitulum I.

In anno primo cyri regis persarum vt cōpleret verbum dñi ex ore hieremig: suscitauit dñs spiritum cyri regi persarū: et trāsduxit vōcē i vniuerso regno suo: etiam per scripturā: dicens: Hec dicit cyrus rex persarū: Dñs regna terre dedit mihi dñs de⁹ celi: et ip̄e p̄cepit mihi vt edificarem ei domum in hierusalē: quē est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit dñs de⁹ illi cū ip̄so: ascēdat hierusalē q̄ est i iudea: et edificet domū dñi dei israel: ip̄e est deus qui est in hierusalē: et omnes reliqui in cunctis locis vbi cūq; habitāt/ adiuuent eum viri de loco suo: argento et auro/ et substantia et pecorib⁹: excepto qd voluntarie offerūt i templo dei qd est in hierusalem. Et surrexerunt p̄ncipes patrū de iuda et beniamin/ et sacerdotes et leuitē: omnis cuius suscitauit deus spiritū/ vt ascenderet/ ad edificandū templum dñi: quod erat in hierusalē. Vniuersiq; qui erant in circuitu/ adiuuerūt manus eorum/ in vasis argenteis et aureis/ in substātia et iumentis in supellectili: exceptis his quē sponte obtulerāt. Rex quoq; cyrus protulit vasa tēpli dñi/ quē tulit nabuchodonosor de hierusalē: et posuerat ea in templo dei sui. Protulit autē ea cyrus rex persarū per manū mithridatis filij gazabar: et annumerauit ea sasabasar principis iude: Et hic ē nūmer⁹ eorū: Phialē aureē triginta: phialē argēteē mille: cūltri vigin- tinouem: cyphi aurei triginta: cyphi argētei secūdi quadringenti decē: vasa alia mille. Omnia vasa aurea et argētea/ q̄nq; milia quadringenta. Vniuersa tulit sasabasar: cum his qui ascēdebant de transmigratiōe babilonis in hierusalē.

bes in historijs: i diuersis tñ loci. s. in tractatu de abakuc ante Judith. Item in historia danielis: i rubrica: Sexta visio. et in rubrica: De licentia redeūdi. et i rubrica: De cyro. **Ex ore hieremig: q̄ dixerat/ q̄ septuaginta annis impletis/ redituri essent filij israel de babilone: Hiere. xxix. c.** Spiritū cyri: ad liberandum populum iudaicū. Excitat⁹ autem fuit cyrus ex verbis Esa. xlv. a. q̄ ante ducentos et decē annos de ip̄so dixerat in persona domini: Eris sicut meo cyro: cuius apprehendi dexterā/ subiciā gentes et regna. **Vocem: quantum ad p̄sentes. et scripturā: q̄ ad absentes.** **Hec dicit cyr. Tenor: ē epistole cyri.** **Omnia regna. Glo. quia tunc nullū habebat aduersariū. Vel destructo chaldeorum imperio: nullum posse resistere sibi/ credit.** **Ut edificare: p̄mittēdo iudeos reuerti: et edificare hierlm̄ et templū: et p̄uidere eis expensas.** **Quis ex vobis: supple i q̄ ascēdere velit.** **Ip̄e est deus r̄c. Dagna fides cyri regi i his v̄bis claret et pietas. Fides: q̄ pplm̄ iudaicū/ populi dei eē intellexit: Deus isrl/ deū celi et terre confessus est: et incōprehensibilē immensum: Et eundem deū habitare in celis et i hierlm̄/ cognouit: Et ita incōporeū et incircūscriptibilē esse: et vbiq; p̄sentem esse credit.** **Pietas i hoc apparet: quia omnes liberos redire i hierusalem permisit: immo**

et p̄cepit et iussit. **I Et surrexerunt p̄ncipes. Glo. Cyrus omnibus permisit: immo p̄cepit/ in hierusalem ascendere: et edificare domū dñi: S; tñ de iuda et beniamin et tribu leui ascendere voluerunt. Nam decē tribus sub hieroboam rege/ a tēplo et cultu pietatis alienatē erant: et ideo**

a regibus assyriorum captiua: nec vnq; vt perhibent in patriam remisit. **De iuda r̄c. Isti em̄ q̄uis peccata decē tribus imitarent/ nunq; tamen habitatiōē vrbis/ et templi ceremonias deserēbāt: Unde et vltimē a chaldeis sunt captē: et p̄ncipē regnantibus persis/ redire permisit: Ita dicit Glo. quedam. **n****

Sacerdotes et leuitē. Ad istos enim ministeriū templi pertinebat. o Vniuersiq; siue iudei siue gentes. p̄ Excepit his. i. cū his. q̄ annumerauit: id est annumerata tradidit. r Numer⁹ eorū: id est vasorū. s Phialē: in q̄bus examinabānt libamina. t Cūltri: q̄bus diuidebantur sacrificia.

Expo. Ca. II. **I aut sunt. Numerū ponit eorū qui ascēderūt in hierusalem. r Prouincie: iudee. i. et nō babilonice. y In ciuitatē suam. Jure postliminiū venerunt in iudeas. z Cum coroba. Nota iudaicus populus in reditu suo de babilone in hierusalē/ duos duces habuit. P̄ncipes scz corobabel et iesum. Quorum alter scz corobabel de regia/ p̄sapia fuit: Alter vero: id ē iesus/ de sacerdotali genere. a Iesua: siue iesu. Et nota q̄ nō omnes isti simul ascēderunt in hierusalē: sed neemi as longo tēpore post scz. xx. anno artaxerxis: vt patebit i. vij. b Filij bethleem. Bethleem nomē est ciuitatis/ et etiam viri: Et vtroq; modo potest hic accipi.**

le argēteē mille: cūltri vigin- tinouem: cyphi aurei triginta: cyphi argētei secūdi quadringenti decē: vasa alia mille. Omnia vasa aurea et argētea/ q̄nq; milia quadringenta. Vniuersa tulit sasabasar: cum his qui ascēdebant de transmigratiōe babilonis in hierusalē. **Ca. II.** **I aut sunt. Numerū ponit eorū qui ascēderūt in hierusalem. r Prouincie: iudee. i. et nō babilonice. y In ciuitatē suam. Jure postliminiū venerunt in iudeas. z Cum coroba. Nota iudaicus populus in reditu suo de babilone in hierusalē/ duos duces habuit. P̄ncipes scz corobabel et iesum. Quorum alter scz corobabel de regia/ p̄sapia fuit: Alter vero: id ē iesus/ de sacerdotali genere. a Iesua: siue iesu. Et nota q̄ nō omnes isti simul ascēderunt in hierusalē: sed neemi as longo tēpore post scz. xx. anno artaxerxis: vt patebit i. vij. b Filij bethleem. Bethleem nomē est ciuitatis/ et etiam viri: Et vtroq; modo potest hic accipi.**

B

Mepthephael / anathoth / acmaueh / cariarim / cephira / berob / ciuitates sunt. a. **A**bachmas / nomen loci. b. **H**elam alterius. Hoc die qz altera fuit ciuitas eode noie dicta. c. **H**iericho / ciuitas: Et hoc videt qz pdicta noia sunt noia ciuitatu vel locoz. d. **S**acerdotes: supple fuerit hi et tot. e. **I**n domo .i. familia. **H**elue .i. ieru sacerdotu. **L**euite / supple fuerit isti. h. **C**antores / fuerit hi et tot. **S**ilij ianitoru .i. q. ianitores erat fuerit hi et tot. **H**ec e filij / gentiu casus: vt coputeretur hic generatio fm ascensum: sed nominatiu pluralis. **S**u tu fm Cantore e gentiu casus: et coputatur ascensu generationis: et infra similit. **K**. **U**niuersi / collectiue. **M**athinnei. **S**lo. **H**e / de. **M**athinnei q post sacerdotes / leuitas / cantores / ianitores / i ordine describunt. **I**psi tuc fuerit q nuc in ecclesia subdiaconi vocantur: obediētes officijs leuitaru / et oblatioes in repto suscipiētes a ppro. **M**. **A**bachmas: loc est. **N**. **S**ilij seruozu sa. **S**lo. **H**i erat auctores templi / q reficiebat sarta tecta / si forte fuissent vexata: et restaurabat de sacra pecunia. o. **E**t hi q ascen. **I**sti de qbus hic agit dicebant se esse de genere sacerdotu: **E**t cu greteretur scriptura genealogie eoz / no poterat inuenire: **E**t ideo electi fuerit de sacerdotio: rñ sunt recepti in hierusalē: **E**t cu alijs ascēderūt in hierlm et alias ciuitates iuda. **I**ta sacerdotes no habentes litteras sue ordinationis / no admittuntur ad executionē sacerdotalis officij / cu ignoti sūt. p. **H**elmela / loc est. q.

centu vigintitres. **U**iri nepthuphe: quinquaginta sex. **U**iri anathoth: centu vigintiocto. **S**ilij acmaueh: quadragintaduo. **S**ilij cariarim / cephira / et beroth: septingenti quadragintatres. **S**ilij rama et gabaa: sexcenti vigintunus. **U**iri machmas: centuz vigintiduo. **U**iri bethel et gar: ducenti vigintitres. **S**ilij nebo: quinquagintaduo. **S**ilij megbis: centu quinquaginta sex. **S**ilij belam alterius / mille ducenti quinquaginta quatuor. **S**ilij arim / treceti viginti. **S**ilij lodadim et ono / septingenti vigintiquinqs. **S**ilij hiericho: treceti qdraginta qnq. **S**ilij sennaa / tria milia sexcenti triginta. **S**acerdotes: **S**ilij iadaia / i domo hiesue / non genti septuagintatres. **S**ilij emer: mille quinqgintaduo. **S**ilij pbeffur / mille ducenti qdraginta septē. **S**ilij arim / milleni decē et septē. **L**euite: **S**ilij Josue et sedmibel filiorum odeuia: septuaginta quatuor. **C**antores: **S**ilij asaph / centu vigintiocto. **S**ilij ianitoruz: filij sellum: filij ather: filij thelmon: filij accub: filij arbita: filij sobai: vniuersi centum trigintanoue. **M**athinnei: **S**ilij sia: filij asupha: filij thebbaoth: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij lebanna: filij agaba: filij accub: filij agab: filij selmat: filij ana: filij gaddel: filij gaer: filij rabia: filij rasun: filij necho: filij gacem: filij aga: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij muni: filij nepthusi: filij bechuc: filij acupha: filij arur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij gacera: filij thema: filij nasia: filij athupha: filij seruozuz salomonis: filij soteltai: filij sophereth: filij pharuda: filij iala: filij derco: filij geddel: filij saphata: filij athil: filij phocereth: qui erant de asbain / filij amini. **O**mnes nathinnei / et filij seruozum sa-

lomonis: trecenti nonagintaduo. **E**t hi qui ascēderūt de thelmela / thelarfa: cherub et don et mer: et non potuerunt indicare domuz patrum suozum / et semen suu: vtru ex israel essent. **S**ilij delaia: filij thobia: filij necho: da: sexcenti quinquagintaduo. **E**t de filiis sacerdotu: filij iobia: filij accos: filij bercellai: qui accepit de filia b bercellai galaaditis vxorem: et vocatus est nomine eozuz. **H**i quēsierūt scripturam genealogie sue: et no inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. **E**t dixit atherfatha eis / vt no comederēt de sancto / sanctoz / donec surge ret sacerdos doctus atqz perfectus. **O**mnis multitudo qsi vir vnus / qdragintaduo milia trecenti sexaginta: exceptis seruis eozum et ancillis: qui erat septē milia trecēti trigintaseptem: et in ipsis cantores atqz cantrices ducenti. **E**qui eozu sexcenti triginta sex. **A**duli eozum ducenti qdraginta quinqs. **C**ameli eozum quadringenti triginta quinqs. **A**simi eozu / sex milia septingenti viginti. **E**t de principibus patruz: cum ingrederent templum domini / qd e i hierusalē: qd spote obtulerunt in domu dei / ad extruendā eam in loco suo. **S**edm vires suas dederūt impensas operis: auri solidos quadraginta milia et mille: **A**rgēti minas quinqs milia: et vestes sacerdotales centum. **H**abitauerūt ergo sacerdotes et leuite / de populo / et cantores et ianitores / et nathinnei / in vrbibus suis: vniuersusqz israel in ciuitatibus suis. **Ca. III.**

Item venerat mensis septimus: et erant filij israel in ciuitatibus suis. **C**ogregatus est ergo populus quasi vir vnus in hierusalē: et surrexit iosue filius iosedech: et fratres eius: et edificauerūt altare dei israel / vt offerrent in eo holocaustomata: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. **C**ollocauerunt autē altare dei

Indicare domu: id est ostendere de qua stirpe esset: q. **S**i et isrl esset: **I**bi forte relicti / cu decē tribub / a rege assyrioz ducebatur captiue vt p. **S**ely. **S**ive gentes erāt: qui ad salutē cultus a iudeis recipiebant cum magno gaudio: eo q dñs eos vocasset ad cultum fidei et religionis. **D**e hoc pōit **H**eda glo. **I**llam: **H**oc loco rē. **I**l. **H**omine eozu: de quibus vxorem duxerat. **D**e sancto / sanctoz: id e de cibo pntēte ad sacerdotes: q erat sanctificat / eo q dño oblatas. **D**octus: in hoc scz vt generationē eozu sciret ostendere: vt alijs obsequi sui officij idoneo dispē sare. **Q**uali vnus. **Q**uāuis tantus exercitus: tam diuersi gradus: tam diuersę conditiones. **E**t in ipis. **I**n populo supple etiā erāt. **Expo. Ca. III.** **I**tem venerat mensis septimus: **H**ic est noster october: q septimus est fm bezozos: qui primū mēsem / aprilē cōstituit: **J**uxta illud **E**xo. xij. a. **H**ic mensis erit vobis primus in mensibus ari. **I**n hoc mēse (qui apud bezozos fere totus solēnis est: vt patet **L**eu. xxij. et **N**ume. xxvij.) fuit facta dedicatio templi. **E**t in illo mēse venerunt in hierusalē: et edificauerūt altare prius q templum: vt super illud hostias immolarent dño. **J**osue: siue iesus

Item venerat mensis septimus: et erant filij israel in ciuitatibus suis. **C**ogregatus est ergo populus quasi vir vnus in hierusalē: et surrexit iosue filius iosedech: et fratres eius: et edificauerūt altare dei israel / vt offerrent in eo holocaustomata: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. **C**ollocauerunt autē altare dei

Deterrentib: Mo tñ dimiserūt edificare iudei. **S**up illud holo. iuge. s. vñ agnū mane / et altep vespe. Sz vñ habuerūt ignē: Ex calculis veteri altaris excusserūt illū: vt patet. ij. **D**achab. ij. **C** fecertq: qntadecia die septēbr. **S**ol. taber. i. scenophesiā. **D** Scriptū: Mue. xxvij. **Q** dieb' singulis: p septē. **I**gn cale dis. i. in neomenijs. **S**ed nota q' h' holo/ caustū fiebat d' sūptu publico: vt dicit iose/ phus: et p' f' fiebat: r sup illd oia alia fiebāt. **Q**ue erant cō. q' s. solēnitates. **I**gn oibus: oblatiōibus quib' solēnitates ho/ norabantur. **I**n quib' .i. inter quas oblatiōes. **O**fferre holocaustū do/ mino: ante templi constructionem. **D**ederūt aut: pnci pes. s. m. **L**atomis. **S**lo. lapidū cefozib'. **C**ementarijs. **S**lo. q' cēmēta faciūt ad p'glurīados lapi/ des. **C**ibū: dederūt pncipes. **S**lo. dicit: **M**otāda pia ppli solertia: d' necessarijs suis v' material emit/ vel oparios cōducit. **A**d mare. i. per mare. **Q** Joppē. **S**lo. **E**n. s. p' terrā ad opus tēplī deferren/ tur: sicut in pma tēplī cōstruōe factū est: Sz salomō regali po/ tētia a rege hirā q' vo/ luit / facile obtinuit: **H**i aut' de captiuita/ te redeūtes / et regni potētiā nō habētes / cūta emebāt. **I**tem **S**lo. **J**oppē ē ciuitas maritima. xl. fere mili/ ariā / a hierl' remota. **A**nno scdo. **S**lo. **C**ū sup dicit q' septi/ mo mēse venerūt i hie/ rusalē: hic s' q' anno scdo aduēt' eoz / mēse scdo / op' tēplī ichoa/ uerūt: patet q' vij. mē/ sib' lapides / cēmētū / ligna r cetera pauēri: **O**ctauo aut' incipiete mēse / opari cēpunt. **S**ex em mēses erant anī pmi et septim' se/ quer. **A**d tēplū dei. **S**lo. **L**ocū. i. tē/ plū q' tēplū. s. edifica/ re cupiebāt. **A** viginti ānis: p'p' necessitatē. v' **E**lgerent: id est festinarēt. **I** **S**olue. **S**lo. **M**ō fili' iose/

dech / s' vñ' de leuit' a viginti ānis r sup / cōstituit ad vrgēdū op': de quib' fuit cedmibel / et filij enad: q' piter in iūcto op' cū filijs r frīb' curā adhibuerūt. **S**up etiā i catalogo ppli hī post sacerdotes pmi leuitaruz memorant: **E**si colligit / eos pncipes leuitaruz illi' t'pis fuisse. **F**undato igit' rē. **S**lo. **F**allūt iudei / q' dicit nūq' pietes tēplī / s' solū tectū a chaldeis fuisse subuersuz / cū pa/ teat efdrā filiū trāsmi/ gratiōis tēplū fecisse a fundamēt. **I**gn ornatu suo .i. i ve/ stitu sacerdotali. **P**er manus da/ uid **S**lo. i. in orgāis fact' a dauid / v' psal/ mis / q' dauid iūstituit. v' iūz dispositiōez da/ uid: ipe em i colloca/ tiōe tabnāculi r arce / mīstros ad cōstitendū dño cōstituit: et p'nci/ pē sup oēs asaph o'z diauit: vt legit. j. **P**a/ ra. xv. et .xvj. **H**as expositiōes pōit **S**lo. **C**ōfessiōe: laudis. **M**isericordia: q' eduxit nos de ba/ bylone. **V**ide/ rant tēplū: qd' fece/ rat salomō. **E**fle/ bant: memores p' / ois tēplī salomonis / quod tā diues / tā no/ bile fuit: et videbant istud tā paup. Sz obij/ cit: **A**ggei. ij. b. **D**a/ gna erit gloria dom' ist' nouissime / plus q' p'nc. **S**ol. **A**gge' nō dixit h' p'p' ornatū tē/ plī: s' p'p' difficultatē edificādī. **D**agna em gl'ia fuit edificare tē/ plū / tā tā hostiū ipu/ gnatiōez. **E**l' mystice dicit **A**gge': q' p'nciū illustratū fuit p'nciā sa/ lomōis: s' cōdū / hō tē/ plū. i. eccl'ia p' ipm de signata ē p'nciā ch'z / si. **I**n leticia: q' cult' dei restituebat. **E**xpositio **L**a. III. **V**iderunt aut: samarite. s. **H**i sūt illi q' misit rex assyrioz i samariā: q' v. libros moysi receperūt: r deū celi cū idolis colebāt. **E**dificem' vo. **H**oc dicebāt / nō aio edificādī: s' aio ipedi/ endi. **V**obis et nobis: cōmune. s. **K** **P**p'ls terre. s. samarite. **E**os. i. iudeos. **M**oz. i. iudeoz. **P**ri. re. **J**oseph' dicit q' cyr' occupat' bellis /

quoniā in eternū misericor/ dia eius sup israel. **O**mnis qz popul' vociferabāt cla/ more magno in laudando dominū: eo q' fundatū esset templum domini. **M**urimi etiam de sacerdotibus et le/ uitis / et principes patruz / et seniores / qui viderant tem/ plum prius / cuz fundatum esset et hoc templuz in ocu/ lis eorum / flebāt voce ma/ gna: et multi vociferantes in leticiā eleuabant voces: nec poterat quisq' agnosce/ re voces clamoris letantiū et vocem fletus populi. **C**ō/ munitim em popul' vocifera/ bāt clamore magno: et vox audiebat pcul. **C**a. III. **V**iderunt aut hostes iude et beniamin / qz filij captiuitatis edi/ ficarēt templū domino deo israel: et accedentes ad co/ robabel et ad principes pa/ trū / dixerunt eis: **E**dificem' vobiscuz: qz ita vt vos que/ rimus deuz vestrum. **E**cce nos immolauim' victimas / ex diebus assoraddan regis assur: qui adduxit nos huc. **E**t dixit eis corobabel et io/ sue / et reliqui pncipes patrū israel: **N**ō ē vobis r nob' vt edificem' domum deo no/ stro: sed nos ipsi soli edifica/ bim' dño deo nro: sicut p'p' cepit nobis cyrus rex pla/ rum. **F**actū est igitur vt po/ pulus terre impediret man' i populi iude: et turbaret eos in edificando: **C**onduxerūt autē aduersus eos consili/ atores: vt destruerēt consi/ lium eozum omnib' diebus cyri regis persarum: et vsq' ad regnum darij regis per/ saruz. **I**n regno autē assueri

A

nō potuit intendere consilio eoz vt iuuaret eos: Cyro autem moztuo filio eius cambyses regnate: ex toto infimissum ē opus templi. a Ipse est artaxerxes. Quidā libri nō habent hāc clausulā. I. Ipe ē artaxerxes. Qd̄ videt velle Beda / q̄ querit q̄s fuit iste assuer? Et dic̄ i glo. istū assuerū fuisse ar / taxerxē / q̄ epistolā ac /

B

cusatiōis a samarita / nis suscipiens / vetuit hierlm̄ z templū con / strui. Ioseph^o hūc assuerū putat eē cam / bysem filium cyri: qui post patrē. xxx. annis impio functū. viij. an / nis reguit: Et post eū duo magi anno vno. Post q̄s regnauit da / rius fil^o hystaspis: q̄ secūdo anno regni sui templū edificari pmi / sit. Assuerus autē iste cui epistola accusati / onis est missa / fm̄ q̄s / daz p̄cessit artaxerxē: Et eo anno q̄ regnare cepit mortu^o est: vnde curā z causam accusa / tionis iudeoz cōmi / sit artaxerxi: qui suc / cessit: vel qz cōtempa / neus eius erat: Sz qz minoris potētē erat: illū tractare hęc z dis / cernere permisit. Ita dic̄ Beda. Sz cōmu / nis opinio est z magl̄ cōgruit veritati histo / rię q̄ idē fuit iste assue / rus z artaxerxes. f. cā / byses filius cyri: vt di / cit iosephus: qui in li / bro Judith vocat na / buchodonosor: sub q̄ z historia Judith fa / cta fuit. b Scri /

C

pt̄ scribūt: scz samarite z p̄ncipes regis psaz qui habitabant trans flumē: id est in iudea. c Et hierusalē: id est beniamin. d Ar / taxerxis: q̄ z assuer^o z cābyses z nabucho / donosor dictus est. e Epistola enim: Em̄ p̄ sed. f Reū: ppriū nomen est. Et nota q̄ fm̄ Iosephū z Hiero. reū z beelthe em duo nomia s̄: q̄ in aliquib^o libris falso cō / iūgūt i vnu. g Epi / stolā vnā de hieru / salem. Alij scripse / rāt de syria. h hu / iuscemodi. Tenorē ep̄le ostēdit. i Di / nei: Ppl̄i sūt i pa / tria vlt a ciuitate sic di / ai. Silt z q̄ sequunt̄.

k Assenaphar. Trū iste idē fuit q̄ z asaraddon fil^o sen / nacherib / nō ē liquidū. Forte sic: qz. iij. Regl. xix. di q̄ asa / raddon misit i samariā hitatores p filijs isrl. k Trās flu / mē: euphratē. Samaritē tū s̄t citra euphratē s̄tus hierlm̄: sed respectu psaz dicit̄ trans flumē.

muri ipsi^o instaurati: possessi / onē trās flumū nō habebis. Verbū misit rex ad reū beel / theē z samai scribā: z ad re / liquos qui erāt in psilio eoz habitatores samarie z ceteri trās flumū: salutē dicēs z pa / cē. Accusatiōnē quā misit r̄ ad nos / māifeste lecta est co / rā me: z a me h̄cēptū est z rē / censuerunt: inuenerūtqz qm̄ ciuitas illa a dieb^o antiquis aduersū reges rebellat / et se / ditiōes z plia cōcitant in ea. Nā z reges fortissimi fuerūt in hierlm̄: q̄ z dñati sunt omi / regioni q̄ trās flumū est. Tri / butū qz z vectigal et reddit^o accipiebāt. Nūc q̄ audite sē / tentiā: p̄dhibeatis virōs illos vt vrbs illa nō edificet̄ donec si forte a me iussū fue / rit. Videte ne negligēter hoc impleat^o z paulatim crescat malū q̄ reges. Ita qz exēplū edicti artaxerxis regis lectū est corā reū beeltheē et sam / sai scriba et cōsiliarijs eoz. Et abierūt festini i hierusalē ad iudeos: z phibuerūt eos in brachio z robore. Tūc in / termissū est opus dom^o dei i hierlm̄: et non fiebat vsqz ad 3 annū secūdū regni dārij regis persaz. Capi. V.

Prophetauerūt autem P aggeus ppheta et za / charias filius addo / pphetates ad iudeos q̄ erāt in iūda z hierlm̄: in nōmine dei isrl. Tūc surrexerūt co / robabel fil^o salathiel z iolue fil^o iosedech: z ceperūt edifi / care templū dei in hierlm̄: et cū eis pphete dei adiuuātes eos. In ipō aut tpe venit ad eos thatannai qui erat dux trās flumē et starbuçannai z cōsiliarij eoz: sicqz dixerūt eis: Quis dedit vobis cōsi / liū vt domū hāc edificaretis z muros hos instauraretis? Ad quod respondim^o eis: q̄

Trās flumū: eu / phratē. f. m. Ate: id ē a patre tuo scz cy / ro. n. nō dabūt: p̄fectis puinciarū. o. Iqz ad reges. B q. d. nō solum p̄fectis s̄ etia regib^o rebelles erunt / z tributa nega / būt. p. Demo / res falsis. Doa^o lo / quēdi est. q. d. memo / res sumus / nō ingrati beneficij tui / etia falsis qd̄ comedim^o i pala / tio tuo. q. In cō / mētarijs. i. in libris. r. Lecta est: suple / z diligēter audita. s. P̄ceptū: vt fieret qd̄ mādatis. r. Re / cēsuert: libros histo / riales. v. Ciuitas: hierlm̄. v. Dñati: vt dauid / salomō. Ac / cipiebāt: a gentib^o z regibus vicinis. y. Chros: iudeos. f. 5. Artaxerxis: cābysis scz. 3. Dārij: filij hy / staspis. Expo. Ca. V. a. Ropheta: autē qz. Blo. Be / de. In libris aut eoz pleni^o scripū ē: quib^o verbis secordiā eoz redarguerint: qd̄ ne / gligētiōes erāt circa opus tēpl̄i: vel pmi / so dei auxilio ad ope / randū accederant. b. Fil^o: i. nepos. Fuit em̄ filius barachib: vt legitur Zach. i. a. c. In iūda. i. i so / te iude. d. Hieru / salē. i. in forte benia / min. e. In nōmie dei isrl: dicentes scz: hęc dicit dñs deus isrl. Vel: Inspirant a deo isrl. f. Tūc: regnate scz vario filio hystaspis. g. P̄d / phete. f. Zacharias z aggeus. h. Adiu / uantes: exhortātes pplm̄. i. Dux: rex psaz. k. Trās flu / mē: euphraten. l. Ad qd̄ r̄ndim^o. Et hoc videt q̄ eldras q̄ hūc libzū scripsit: tūc erat hierosolymis: qd̄ videt falsū: qz lōge p^o

... effent n... crozum... dicitur... auct... referre... aduers... Erem... sit tha... trans... z cōsi... thei q... ad da... miser... Dari... tū su... puin... igni q... luo: z... nbus: extru... eorum... fene... Quis... tem v... caretis... renes:... quēsu... rem v... mna... pncip... di au... runt n... sumus... edifica... extruct... multos... gnus e... rat. P... diā pu... sm dei... man^o... babilo... o mū qu... popul... bylon... cpi reg... Extr... nō est nouū qd̄... dicitur:

scz. vij. ano artaxerxis hierlm venisse d' babylone phibet: vt pa
ter infra. Ad qd pot dici / q reuera esdras tunc erat hierusa
le: z fundato templo redijt in babylone: vt plures de iudeis q
remaserant in babylone / secum reduceret in hierlm. Vel forte
tunc exisset in babylone / edificatib' i hierlm se associavit. Sile

B

C

i. Thesaf. iij. d. Ubi
apls se associat illis
q i die iudicij repient /
dicēs: Mos q vium'
q relinqmur zc. Tres
ibidē: Mos q vium'
qui residui sumus zc.
Hec vltia opinio co/
muniō ē. a. **Aucto**
riū. f. corobabel / iel'
cacharias / aggeus.
a. **Ocul' .i. respect'**
diuī: z misericordie.
b. **Nō potuerūt:**
ipī scz hostes. **In**
hibere: ab edificari
one. d. **Eos:** id est
iudeos. e. **Pla**
cuitqz: scz iudeis et
hostibus cōmuniter.
f. **Ad dariū:** regē
plax. g. **Saniffa**
cerēt. i. ruderent sup
acculatōe samaritay.
h. **Sermo scz: quē**
zc. Notum sit zc.
Blo. Isti nullas p'ra
iudeos inimicitias ha
buere familiares vel
domesticas: s; tñ re/
gis / a q potestātē acce
perāt / voluntatē asseq
curabāt. Uñ patet q
nō aio impediētī vel
malignādī iudeis mi
serunt epistolā regi.
i. **Lapide impoli**
to. i. nouo / scz quē im
politū reppererūt: s;
poliēdo edificio apta
uerūt. Nā si aliqui de
veteribus lapidib' re
māserāt dispsī i capi
te omniū platearū: vt
dicit Zbren. iij. a. tñ
lapides noui adhuc
poliēdi erāt: ex quib'
opus tēplī posset im
pleri. Vel impolito di
cit q ad fundamentū /
vbi lapides rudes et
impoliti poni debēt:
supius s;o politū. Vel
p hoc notauit grādes
lapides q nō poliunt.
Vel meli': hoc dixert
vt paruitate opis ani
mū regis placarent.

k. **Donunt i pa**
rietib': ad ornātū: qz
mur' int' vestiebat ce
dro: Vel forte ad mu
nimētū ad ppugnacula. l. **Exstructū:** a salomōe. m. **hān**
hos annos. q. d. nō est nouū qd facim'. n. **abagn' scz**
de' / vel salomon. o. **Destruit:** nabuchodonosor / vel de'.

p. Anno aut primo. Adhuc totū est de ratione iudeoz.
q. Et vasa: Nō tamē oia. r. Dixitqz: cyrus. f. s. Et:
salabafari. t. Hec dū completū: ppter impugnationes
hostiū. **Expositio** Capi. VI.

Tunc dari' rex zc. **In medena. Blo. Bede.**
proposuit edictum / vt do
mus dei edificaret. Nam et
vasa templi dei aurea et ar
gentea / que nabuchodono
sor tulerat de templo qd erat
in hierusalē / et asportauerat
ea in templū babylonis: pro
tulit cyrus rex de templo ba
ylonis / z data sunt sasaba
sar vocabulo: quez z princi
pē cōstituit: Dixitqz ē: Hec
vasa tolle / z vade et pone ea
in templo quod est in hieru
salem / et domus dei edificet
in loco suo. Tunc itaqz saba
basar ille venit: z posuit fun
damenta templi dei in hieru
salem: et ex eo tempore vsqz
nūc edificat / et nēcdū com
pletum est. Nunc ergo si vi
detur regi bonū / recenseat in
babylone: vtrum nam a cy
ro rege iussuz fuerit / vt edifi
caret domus dei in hierusa
lem: z volūtatem regis super
hac remittat ad nos.

Tunc da' **Ca. VI.**
Cyrus rex precepit / z re
censuerunt in biblio
theca librorū qui erant repo
siti in babylone: z inuentum
est i egbathanis quod est ca
strum in medena prouincia /
volumē vnū: talisqz scriptus
erat in eo cōmentarius: An
no primo cyri regis / cyrus
rex decreuit vt domus dei
que est in hierusalalem / edi
ficaret in loco vbi immolent
hostias: z vt ponant funda
menta / supportātia altitudi
nem cubitorum sexaginta:
et latitudinem cubitorum
sexaginta: Ordines de lapi
bus impolitis tres: et sic or
dines de lignis nouis. Sū
ptus autem de domo regis

tū intelligendū est eū dixisse: qd circa templū i gyro factum
tres ordines habebat lapidū politoz: z quartū lignoz cedri
nozi / eratqz astātib' vsqz ad pect' altū: Aut de porticu do
cc 4

Joseph' nomē loci i
q hē cyri l'fē sūt inuē
te: ita posuit: Et inuē
tus ē in egbathanis
pstructa vbe i regiōe
mediē / codex. Porro
alia translatio h; sic:
In egbathana in edi
ficio turissimo regiōis
medozū. Uñ videt q
nomē medena nō aliū
significet: **Lom**
mētari': id est sermo
cōtent' i cōmentario
sive libro. Continens
p cōtento. y. **Cu**
bitozū. lx. zc. Blo.
Bede. Nō est hoc no
bis exponendū: quā
neqz in priore templi
edificatiōe neqz i po
steriore aliqd hāz mē
surarū / vel hmōi opis
iuenit. Uñ colligē cy
rū h de suo sēu pu
lisse: z mēsurā z ordinē
opis / vt sibi videbat
z grūū / annotasse. Si
qdē tēplū / vt s;ba die
rū narrat. ij. Paral.
ij. a. i mēsurā pma. i.
intra muros interio
res. xl. habebat cubi
tos longitudinis. xx.
latitudinis z altitudi
nis: vt Regū historia
scribit: vsqz ad cōnacu
lū. xxx. cubitos. De
inde alios. xxx. vsqz
ad cōnaculū supius /
quousqz altitudo por
ticulū ascēdebat: vt io
sephus testat. Deiu
de. lx. vsqz ad summū
tecti. i. simul. c. xx. vt
verba dierum docēt.
Quō autē dicit ordi
nes ponēdos de lapi
dib' impolitis tres: et
sic ordines de lignis
nouis / cū omne tēplū
interi' fuit cedro vesti
tum: nisi forte moris
psarū erat sic tēpla fa
cere variato opere: vt
tñ ordines lapidum
essēt p parietes: z qz
tus de lignis fabrefa
ctis: Et hoc qz in tem
plo hierosolymoz fie
ri debere putauit. An
forte de atrio sacerdo

B

A

mus dñi que erat ante faciē templi. De qua scriptura (cum palaciū salomonis fabricaret) ita memorat: Fecit et atriū maius rotundū trīū ordinū de lapidibus sectis: et vnus ordinis de dolata cedro: necnon et in atrio domus domini interiori: et in porticu domus: Torū hoc est in Blo. a **Da** bungur: iudeis. b

B Posita sunt in tēplo. Blo. Babylo nio scz: quo ea nabuchodonosor posuerat. c **Dei:** regis babilōis: id est idoli. **o** **Hūc** g̃ thātānai zc. Blo. Dari pfectas hās/auctoritate sua cōfirmat/cōpescens omnes iudeorum aduersarios: et templum in loco suo edificari iubet. e

Ab illis: scz iudeis. f **Dei:** veris scz. g **Oporteat.** i. oportunū sit. h **A p̄sbyteris:** id est a senioribus. i **Ne impediat:** per defectum sumptuū k **Et vitulos.** q. d. non solū sumptus sed etiā oblationes. l **Querimonia:** super aliqua inedia siue defectu. m **Pro vita regis/psarum.** Blo. p̄m illud apli. j. Timoth. ij. a. Obsecro g̃ p̄mo oim fieri obsecratiōes et orationes/ postulariōes/ gr̄arūq; actiōes/ p oibus hoib⁹/ p regib⁹ et omib⁹ q̄ i sublimitate sunt. n **Erigat:** lignū scz. o **Longat:** hō. p̄ **Publicef.** i. confiscetur a fisco. **Fi** scus em̄ est locus vbi emēda regi data p iuriam aliqua ponebat. **Joseph** dicit: Regali cēfui cōpūtes. q **Abi** id ē in tēplo. r **Ego** dan⁹: q̄ sū rex psarū. s **Aggei** p̄phē. **P**redixerat em̄: q: si edificādo tēplo insisteret/mox donāte dño/ et op̄ ip̄m cōpleret/et bonis opib⁹ abūdarēt. t **Filij.** i. nepot. v **Et artaxerxe.** Blo. Qui post dariū regē regit: cui⁹ tpe esdras de babilonia hierlm̄ ascendit. Item Blo. **Bedē:** Querit etiā quō iubente artaxerxe dom⁹ dicat constructa: cū statim subūgit eam regnante adhuc dario fuisse completā et dedicatā: nisi forte credēdū ē etiā artaxerxen / misso auro et argēto iussisse: vt quō min⁹ in edificio vel ornatu tēpli vel vasozū eēt cōpletū/pficeret: **M**az esdra illuc p̄perate scriptū ē q̄ idē rex cū pncipib⁹ vel cōsultar̄is suis/plurimū quidē auri et argēti et va-

a dābunt. Sed et vasa templi dei aurea et argētea/ que nabuchodonosor tulerat de tēplo hierlm̄ et attulerat ea in babilonem: reddant et referant in templū hierlm̄ in locuz suū: que et posita sunt in templo dei. **H**ūc ergo thātānai dux regionis que est trans flumē / starbuçānai et cōsiliarij vestri/ ap̄harsathēi qui estis trans flumen: pcul recedite ab illis: et dimittite fieri templū dei illud a duce iudeozū et a senioribus eoz: et domū dei illā edificent in loco suo. Sed et a me preceptum est quid oporteat fieri a p̄sbyteris iudeozū illis/ vt edificetur domus dei: scz vt de arca regis: id est de tributis que dant de regiōe trans flumen/ studiose sumpt⁹ dentur viris illis: ne impediatur op⁹. Quod si necesse fuerit/ et vitulos et agnos et hēdos in holocaustū deo celi: frumentū/ sal/ vinū et oleum/ s̄m ritum sacerdotū qui sunt in hierlm̄/ detur eis per dies singulos: ne sit in aliquo querimonia: et offerant oblationes deo celi: orentq; pro vita regis et filiozū eius. **A** me ergo positum est decretū/ vt omnis homo qui hāc mutauerit iussionē: tollat lignū de domo ipsius: et erigat/ et cōfigat in eo: domus autē eius publice. **D**eus autē qui habitare fecit nomē suū ibi/ dissuperet omnia regna et populū qui extēderit manū suam/ vt repugnet/ et dissipet domum dei illā que est in hierusalē. **E**gō darius statui decretus:

quod studiose impleri volo. **I**git̄ thātānai dux regiōis trans flumē et starbuçānai et cōsiliarij eius/ s̄m quō h̄ceperat darius rex/ sic diligēter executi sunt. Seniores autē iudeozū edificabant et p̄sperabant iuxta p̄phetiam **Aggei** p̄phē et **zacharię** filij addo: **E**t edificauerūt et construxerūt iubente deo israel: et iubente cyro et dario et artaxerxe regibus psarum: et compleuerūt domū dei istā/ vsq; ad diem tertium mēnsis adar: qui est annus sextus regni darij regis. **F**ecerūt autē filij israel sacerdotes et leuitē et reliqui filiozū transmigratiōis/ dēdicatiōē domus dei in gaudio: et obtulerūt in dedicatione domus dei vitulos centū: arietes ducentos: agnos quadringentos: hircos caprarū pro peccato totius isrl/ duodecim/ iuxta numerū tribuū israel: **E**t statuerūt sacerdotes in ordinibus suis/ et leuitas in vicibus suis/ sup opera dei in hierusalem: sicut scriptū est in libro moysi. **F**ecerūt autē filij transmigratiōis/ pascha/ quarta decima die mēnsis primi. **P**urificati em̄ fuerant sacerdotes et leuitē/ quasi vn⁹: oēs mūdi ad imolandū pascha/ vniuersis filijs transmigratiōis/ et fratribus suis sacerdotibus/ et sibi. **E**t comederunt filij israel qui reuersi fuerant de transmigratiōe/ et omnes qui se sepauerant a cōinuatione gentium terre/ ad eos/ vt quererent domū deum israel. **E**t fecerunt

soz miserit ad tēplū. **Adēsis** ad ar. i. marcij. **Anna** sext⁹. **I**doc videt falsū et euāgelicū **Joh.** ij. d. vbi dicit: **Qua** draginta sex annis edificatū ē tēplū h̄: g. xlvj. fuerit ab initio edificatiōis tēpli vsq; ad p̄sumatiōē. **S**z cōstat q̄ cyr⁹ / sub q̄ cōp̄t edificatiō/ nō regit nisi. xxx. annis: et cābyles fil⁹ et⁹. viij. et post illū duo magi vno āno: et s̄r. xxxij. **P**ostea regit hystaspis filius: cuius sexto anno cōpleta ē dom⁹: vt h̄ dicit: Ergo. xlv. anni t̄m fuerūt ab initio edificatiōis/ vsq; ad cōsumatiōē: ergo falsū est quō dicit **Joh.** ij. Sol. **R**euera domus dei cōsumata fuit. vi. anno darij: q̄ fuit. xlv. a tpe fundatiōis: Sed cōsumata domo/ addit⁹ ē vn⁹ ann⁹ / i quo edificata sūt quedā circa tēplū: **E**t idō dicit xlvj. annis edificatū ē tēplū. **U**bi videt corrigere h̄saz q̄ dicit: **Q**ui est. vi. ann⁹ et. **S**i h̄oiorū trāsmigratiōnis. i. q̄ redierūt de trāsmigratiōe. **D**e dicatione. **T**riplex fuit dēdicatio. **P**rima facta ē a salomone/ i autūno. x. die septēbris: vt legit. iij. **R**egū. vij. a. **S**cōda ab esdra in vere. xxiij. die marcij: vt legit. h. **T**ertia facta ē a iuda machabeo/ in hyeme. xxv. die decēbris: vt legit. i. **D**achab. iij. f. **E**t de hac vitia intelligit illd̄ **Joh.** x. e. facta s̄t encēnia i hierosolymis/ et hyems erat. **A** **V**icibus suis: ā erāt. xxiij. vt dicit. i. **P**aral. xvi. i. q̄b⁹ successiue ministrabāt/ ita q̄ xxiij. erāt: **E**t quib⁹ eozū ministrabat p̄ vnā hebdomadā: et postea dēsecebat p̄ xxiij. hebdomadas. **B** **S**criptū: **N**ō d̄ istis vicibus/ s̄ de opib⁹ leuitarū. **C** **I**n libro moysi: **Z**ent. xxiij. **D** **P**ascha. Blo. **B**edē. **Q**uare de pascha post edificatā domū refert/ cū p̄missū sit q̄ a primo die aduentus eoz in hierusalem/ in cunctis solennitatibus domini legitimas hostias et holocausta offerrent: nisi vt inueneretur q̄ edificatiōem templi eadem qua cōperunt mentis deuotione cōpleuerūt. **D** **Q**uali vn⁹ id est defacili et cito mūdati fuerūt: sic facile ē vnū mūdari. **E** **A**d imolandū pascha. i. agnū paschalē. **F** **S**e sepauerāt: p̄selyti scz **S** **A**d eos. i. ad iudeos. **B** **E**t fecerunt

fit q̄ a primo die aduentus eoz in hierusalem / in cunctis solennitatibus domini legitimas hostias et holocausta offerrent: nisi vt inueneretur q̄ edificatiōem templi eadem qua cōperunt mentis deuotione cōpleuerūt. **D** **Q**uali vn⁹ id est defacili et cito mūdati fuerūt: sic facile ē vnū mūdari. **E** **A**d imolandū pascha. i. agnū paschalē. **F** **S**e sepauerāt: p̄selyti scz **S** **A**d eos. i. ad iudeos. **B** **E**t fecerunt

solennitatibus domini legitimas hostias et holocausta offerrent: nisi vt inueneretur q̄ edificatiōem templi eadem qua cōperunt mentis deuotione cōpleuerūt. **D** **Q**uali vn⁹ id est defacili et cito mūdati fuerūt: sic facile ē vnū mūdari. **E** **A**d imolandū pascha. i. agnū paschalē. **F** **S**e sepauerāt: p̄selyti scz **S** **A**d eos. i. ad iudeos. **B** **E**t fecerunt

solennitatibus domini legitimas hostias et holocausta offerrent: nisi vt inueneretur q̄ edificatiōem templi eadem qua cōperunt mentis deuotione cōpleuerūt. **D** **Q**uali vn⁹ id est defacili et cito mūdati fuerūt: sic facile ē vnū mūdari. **E** **A**d imolandū pascha. i. agnū paschalē. **F** **S**e sepauerāt: p̄selyti scz **S** **A**d eos. i. ad iudeos. **B** **E**t fecerunt

rūt solēnitatē: Que semp incipit in crastinū. l. xv. luna. a Regis assur: qui r rex parū erat. Expo. Ca. VII.

P **O**st hec aut verba. Duculq reditus populi de babilonia in hierusalē: r relatio vasoz/ dedicatio tem pli: r celebratio solēnitatū: r dedicatio canticoz dñi: q̄

In terra aliena non poterant cantari/sub co/ robabel r iohue/ descri bunt: Ita dicit Glo. Bede. Deinde de fa/ cris esdre: qui septimo anno istius artaxerxis ascēdit i hierusalē: vt dicit Beda. c. **Arta xerxis: q̄ et longian** dicitur est. **S** **F**ilij aaron. Ideo autem generatio esdre com/ purat: vt p̄ directā li/ neam ab aaron descē/ disse intelligatur. e

Ipsē esdras ascē/ dit. Repetitio est p̄/ pter hyperbaton. f

Scribavelox. Glo. Bede. Scriba velox i lege moyfi appellat̄ esdras: quia esdras le/ gem q̄ cōsumpta erat refecit: et etiā (vt cōmu/ nis est maiorū fama) omnē sacre scripture seriē: quā ignis absum/ pserat: put videbat̄ le/ gentibus sufficere/ re/ scripsit: r nonnulla vt ferunt que oportuna purabat/ adiecit: De q̄bus ē illud Deut. l. in fi. Et nō surrexit p̄/ pheta i israel sic moy/ ses: quē nosset domi/ nus facie ad facie rē.

Que verba dicere nō potuit nisi q̄ diu post moysem vixit. Et in li/ bro samuelis. j. Regl̄ ix. b. Olim sic loq̄bat̄ i israel vnusquisq̄ va/ dens consulere domi/ nū: Venite r eam⁹ ad videntē: Qui em̄ p̄/ pheta dī hodie/ olim vocabat̄ videns. Nonnulla aut̄ integra volumina/ que quon/ dam in populo israel habebant/ intacta reliquit esdras: Ideo eozū nihil aliud q̄ nomis memoria habet: Et est illud **M**ūe rozū. xx. c. Un̄ dī i libro belloz dñi: Et in **I**osue. x. c. Mōne scriptū est h̄ in libro iustoz: In **R**egū q̄z r **P**aralipomenon volumine/ memorantur libri historici p̄phetarū abiq̄ siloni/ tis/ r semei/ abdo r nathan: isaiē quoq̄ r hieui filij anani: qui libzū regū israel scripsisse dicunt: r multa alia quozū nulla ho/ die dicit̄ posse repiri vestigia. Ferunt quoq̄ p̄ certo hebzei/ q̄ leuios litteras excogitauit sub nominibus earum quas ante habuerāt: quibus velocissime tantā librozū copiam que cōsumpta erat reficeret: Ideo nō solum scriba/ sed r velox no/ minat̄. P̄iores aut̄ littere remāserūt apud samaritas: q̄bus illos quinq̄ libros moyfi/ quos solos de scriptura sancta recep/ erant/ scribere solebant. g

Dedit: filijs israel in monte sina: Exod. xx. h

Et ascēderunt. Glo. plepsis est: Nam in sei

solēnitatem aq̄mōzū septez diebus in leticia: quoniam letificauerat eos dominus/ et conuerterat cor regis as/ sur ad eos/ vt adiuuaret ma/ nus eozū in opere domus domini dei israel.

Capitulū. VII.

P **O**st hec autē verba in regno artaxerxis regl̄ psarū/ esdras fili⁹ saraie filij aq̄arie/ filij helchie/ filij sellū/ filij sadoch/ filij achitob/ filij amarie/ filij aq̄arie/ filij maro/ ioth/ filij q̄arie/ filij oci/ filij bocci/ filij abisue/ filij phine/ es/ filij eleazar/ filij aaron sa/ cerdotis ab initio: Ipse es/ dras ascēdit d̄ babilōe: r ipse scribā velox in lege moyfi/

quā dedit dñs deus israel: Et dedit ei rex fm̄ manū domini dei eius super eum/ om̄nē petitionē eius. Et ascē derunt dē filijs israel/ r de fi lijs sacerdotū/ r de filijs leui tarum/ r de cantoribus/ r de ianitorib⁹/ et de nathinneis/ in hierusalē/ anno septimo artaxerxis regis: r vnerunt in hierusalē mēse quinto: ipse est annus septimus regis: Quia in primo die men sis primi cepit ascendere de babilone: et in primo men sis quinti venit in hierusalē/ iuxta manū dei sui bonam

Sup se. Esdras autē parauit cor suum/ vt inuestigaret le/ gem domini: et faceret r do/ ceret in israel p̄ceptum r iu/ dicium. Hoc est autē exem/ plar epistole edicti/ quod de/ dit rex artaxerxes esdre sa/ cerdoti/ scribe erudito/ in ser/ monibus r in p̄ceptis domi/ ni r cerimonijs eius in isra/ el: Artaxerxes rex regum/ es/ dre sacerdoti/ scribe legl̄ dei celi dōctissimo/ salutē. A me decretum est: vt cuiūq̄ pla/ cuerit in regno meo de popu lo israel/ et de sacerdotibus eius/ r de leuitis/ ire in hieru salem/ tecum vadat. A facie enim regis et septem cōsilia/ riorū eius missus es/ vt visi/ tes iudeam r hierusalē in le/ ge dei tui q̄ est in manū tua: r et vt feras argentū r aurum quod rex r cōsiliatores eius sponte obtulerūt deo israel/ cuius in hierusalē taberna/ culū est. Et omne argentū et aurum quodcūq̄ inueneris in vniuersa puincia babilo nis/ et populus offerre volu/ erit/ et de sacerdotibus qui sponte obtulerūt domui dei sui que est in hierusalē/ libe/ re accipe: et stūdiōse eme de hac pecunia/ vitulos/ arietes: q̄ agnos: r sacrificia r libāmia eoz: r offer ea sup altare tēpli

Septē cōsiliarijs vtunt fideles/ cū in oib⁹ q̄ faciūt p̄cepta di uine scripture sequūt: De q̄ dicit: Eloq̄ dñi/ eloq̄a casta/ ar/ gentū igne examiatū: p̄batū frē: purgatū septuplū. i. sancta illustratiōe septiformis spūs p̄fectū. y **U**t feras. Glo. Nota fides r sapiētia regl̄ r cōsiliarioz ei⁹: q̄ dona sua ma/ gis p̄ illū q̄ legē dei i manū sua habebat. i. ope cōplebat/ offe/ rēda esse intelligebāt. r **I**n manu tua. Interl. Mō solū in lingua: q̄ cepit iesus facere r docere. Glo. Virū q̄ inue/ nit sbū in epla artaxerxis q̄ p̄phē solēt vti: cū dicit legē dei esse i māu sui illi⁹. Scriptū ē em̄: Factū est sbū dñi i manu aggei p̄phē: Et dñs fecit qd̄ locut⁹ ē i manu sui sui helie. Et testificat⁹ ē dñs i isrl̄ r i iuda p̄ manū oim̄ p̄phaz: q̄z. i. p̄phē nō min⁹ opando q̄ loquēdo q̄ dei sē p̄dicabāt. 3 **E**t p̄p̄s. Glo. Nota nōnullos sacerdotes i babilōia cū residuis ppli remāsisse. a **S**tudiōse eme. Glo. Hac de cā data ē pe/ cunia. b **S**acrificia. Glo. q̄ sez de frugib⁹ frē offerebant: vt panis/ similia/ spicē. c **L**ibāmia. Glo. q̄ de vino r alijs

cc 5

quētib⁹ quomō venerit r vbi exercitū cōgregauerint/ plent⁹ scribit. m **D**e filijs israel: id est de decē tribubus/ quas reges assyrioz captiuas vltra montes caspios captiuauerūt. n **E**t venerūt: cū esdra. o **M**ense quinto. Glo. Bede. Primo mēse cepit esdras ascēdere de babilōe: r quinto cū fi/ lijs transmigrationis venit in hierusalē.

Quattuor em̄ mēses iter de babilonia in hierusalē complet: q̄a p̄ quattuor libzoz euā/ gelij/ fidem r sacramē ta veritatis discimus: q̄b⁹ de captiuitate dia boli/ domio duce/ ex/ empti/ ad libertatez fi/ liozū dei ascendimus: r in eisdem libzoz p̄p̄ cepta continent ope/ rā: quozū quasi gres/ sibus quotidianis ad superna p̄missa veni/ amus. p **S**epti/ m⁹ regl̄ artaxerxis. q **I**uxta manū: id ē regimē r ducātū. r **R**ex regū: quā monarcha erat. s

Doctissimo. Glo. Quia ad regem fama puenerat diuine vir/ tutis/ p̄ quā ille incen/ sam a chaldeis legez/ eisdem quibus prius sermōibus/ q̄uis alio s̄rarū caractere/ no/ uauerit. t **L**uicū/ qz. Glo. Om̄nib⁹ li/ centiā eundī tribuit: nullū ire cōpellit: Et christiani p̄ncipes nul lum cogentes/ ne sit incerta volūtas fidei: oibus quib⁹ placuerit i regno suo christū co/ lere p̄mittūt. v **S**e/ ptē cōsiliariozū. Glo. In libro **I**ester legi⁹ moris fuisse p̄sa/ rum regib⁹/ vt in cū/ ctis agēdis vel decer/ nendis/ septem sapiē/ tū cōsilio vterentur.

Septē cōsiliarijs vtunt fideles/ cū in oib⁹ q̄ faciūt p̄cepta di uine scripture sequūt: De q̄ dicit: Eloq̄ dñi/ eloq̄a casta/ ar/ gentū igne examiatū: p̄batū frē: purgatū septuplū. i. sancta illustratiōe septiformis spūs p̄fectū. y **U**t feras. Glo. Nota fides r sapiētia regl̄ r cōsiliarioz ei⁹: q̄ dona sua ma/ gis p̄ illū q̄ legē dei i manū sua habebat. i. ope cōplebat/ offe/ rēda esse intelligebāt. r **I**n manu tua. Interl. Mō solū in lingua: q̄ cepit iesus facere r docere. Glo. Virū q̄ inue/ nit sbū in epla artaxerxis q̄ p̄phē solēt vti: cū dicit legē dei esse i māu sui illi⁹. Scriptū ē em̄: Factū est sbū dñi i manu aggei p̄phē: Et dñs fecit qd̄ locut⁹ ē i manu sui sui helie. Et testificat⁹ ē dñs i isrl̄ r i iuda p̄ manū oim̄ p̄phaz: q̄z. i. p̄phē nō min⁹ opando q̄ loquēdo q̄ dei sē p̄dicabāt. 3 **E**t p̄p̄s. Glo. Nota nōnullos sacerdotes i babilōia cū residuis ppli remāsisse. a **S**tudiōse eme. Glo. Hac de cā data ē pe/ cunia. b **S**acrificia. Glo. q̄ sez de frugib⁹ frē offerebant: vt panis/ similia/ spicē. c **L**ibāmia. Glo. q̄ de vino r alijs

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

cc 5

B

C

Ps. 112

Act. 1.2.

Aggel. 1.2. 3. Reg. 17. c. 4. Reg. 17. b.

A. s. d. l. r. e. s. a.

Reg. 11. g. Paral. 10. 5

lūdis. **a** Et a me: id est mea auctoritate et propria voluntate. **b** Arce publice: id est fisci. **c** Tale: q̄. Beda. Talē triplis mēsurę eē tradit. **d** Binimū libraruz. i. mediū librar. lxiij. sū. mū librar. c. xx. Pri. mū ē istoz. Scōm. dūtū. Tertū sanctuarū. **e** Bathos. Bathos ē ephī eadē mēsurā ē: sed bathos liqui. dorum: ephī arido. rū. Chorus continet xxx. modios: vt dicit Ezech. xlv. d. **f** Al. q̄ ad bathos olei centū. Sed nōne supra dixerat: quātūcūq̄ necesse est: quō q̄ hic ponit certā mēsurā: Rūdeo: Licet hō ponat certā mēsuram et certū pond⁹ nō tñ negat qn pl⁹ accipiat si necesse fuerit. **g** Imponēdi sup eos. i. sup sacerdotes et leuitas q̄ ascēderūt in iudeā. Idē legē Ben. xlvij. f. q̄ cum tota egyptus solueret regi q̄ntā ptē segetuz: sola terra iessen q̄ erat sacerdotum libera fuit. Ex hoc patet qd̄ hic dicit q̄ oēs q̄ in babilonia remanserūt etiā sacerdotes et leuitę tributa soluebāt: Illi autē q̄ ascēderūt liberi fuerūt. **h** Beda in Blo. dicit: Discretā p̄ uisione rex fecisse cognoscit: vt qui diuino seruitio semp̄ erāt occupati a suo famulatu essent liberi: et q̄ in fra nibil p̄p̄riū possidebant / sed ex decimis ppli uiuebāt: nemo ex eis tributa exigeret. **i** Tu autē esdra. Repetit idē qd̄ supra dixerat q̄si ad confirmatiōz: ita vult Blo. Bede. **k** Omni poplo. i. ad utilitatē oīs ppli. **l** Trans flumen: euphraten. **m** Docete libere. Argumētū q̄ p̄ scho larū regimine: nil exigendū est. **n** Legē regis: scz decretā et statuta ei⁹. **o** Iudiciū: scz cōdemnatio

dei vestri / quod est i hierusalē. Sed et si quid tibi et fratribus tuis placuerit de reliquo argento et auro vt faciatis: iuxta voluntatē dei vestri facite. **a** Clasa quoq̄ q̄ dant tibi in ministeriū domus dei tui: trade in conspectu dei hierusalē. Sed et cetera quibus opus fuerit in domo dei tui: quātūcūq̄ necesse est vt expendas / dabis de thesauro et de fisco regis. **b** Et a me ego artaxerxes rex statui atq̄ de creui omnib⁹ custodib⁹ arce publice qui sūt trans flumē: vt quocūq̄ petierit a vobis esdras sacerdos scriba legis dei celi / absq̄ mora detis / vsq̄ ad argenti talenta centū: et vsq̄ ad frumenti choros centū: et vsq̄ ad vini batos centū: et vsq̄ ad bathos olei centū: sal vō absq̄ mensura. **c** Omne quod ad ritū dei celi p̄tinet: tribuas diligēter in domo dei celi: ne forte irascat cōtra regnū regis et filiorum eius. **d** Vobis quoq̄ notum facim⁹ de vniuersis sacerdotibus et leuitis / cantoribus et ianitorib⁹ / nathinēis et ministris domus dei hui⁹: vt vectigal et tributū et annonas nō habeatis potestātē imponēdi sup eos. **e** Tu autē esdra sū sapientiā dei tui que est in manu tua / constitue iudices et q̄sides: vt iudicent omni populo qui est trans flumen: his videlicet qui nouerunt legem dei tui: sed et imperitos docete libere. **f** Et omnis qui non fecerit legem dei tui / et legē regis diligēter: iudiciū erit de eo / siue in mortē / siue in exiliū / siue in cōdemnationē substantię ei⁹: vel certe in carcerē. **g** Et dixit esdras scriba: Benedictus domin⁹ deus patrū nostrorū qui dedit hoc in corde regis / vt glorificaret domū domini que est in hierusalē: et in me inclinauit misericordiā suā coram rege et cōsiliatoribus eius / et vniuersis principib⁹ regis potentibus. **h** Et ego cō

fortatus manu domini dei mei que erat in me: cōgregaui de israel p̄ncipes q̄ ascenderent mecū. **i** Capitulum .viii. **k** I sūt ergo principes familiarū / et genealogia eorū qui ascenderunt mecū in regno artaxerxis regis / de babilone. **l** De filiis phinēes / gerson. **m** De filiis ithamar / daniel. **n** De filiis dauid / artus. **o** De filiis sechenie / et de filiis pharos: zacharias: et cum eo numerati sunt viri centū quinquaginta. **p** De filiis phetmoab / elioenai filius: caree: et cū eo ducenti viri. **q** De filiis sechenie / filius ezechiel: et cum eo trecēti viri. **r** De filiis addan / nabeth filius ionathan: et cū eo quinquaginta viri. **s** De filiis helai / esaias filius athalie: et cum eo septuaginta viri. **t** De filiis saphane / cebedia filius michael: et cum eo octogita viri. **u** De filiis ioab / obedia filius iehibel: et cum eo ducenti decē et octo viri. **v** De filiis selomith / filius ioseph: et cū eo centū sexaginta viri. **w** De filiis bebai / zacharias filius bebai: et cum eo viginti octo viri. **x** De filiis ezechiel / iohannā filius ezechiel: et cū eo centū decē viri. **y** De filiis adonicā qui erant nouissimi: et hęc nomia eorum / helipheleth / et helibel / et samaias: et cum eis sexaginta viri. **z** De filiis beguai / vthai et zachur: et cum eis septuaginta viri. **a** Cōgregaui autem eos ad fluiū q̄ decurrit ad hauua: et mansim⁹ ibi diebus tribus. **b** Quęsiuiq̄ in populo / et i sacerdotibus de filiis leui: et non inueni ibi. **c** Itaq̄ misi heliger / et ariel / et semeia / et helnathan / et iarib: et alterū helnathan / et nathā / et zacharia / et mosollam p̄ncipes: et ioarib et helnathan / sapientes: et misi eos ad heddo qui est primus in castre loco. **d** Et posui in ore eorū vba q̄ loquerent ad heddo et ad frēs ei⁹ nathinēos in loco castre / vt

nis. **n** Benedictus et. Blo. Esdras accepta epla in dei laudem prupit. **o** Expo. Ca. VIII. **p** I sūt principes. Blo. Diligēter p̄ncipes q̄ secū de babilone ascēderāt: enumerat: et genealogiā eorū explicat: Numerū q̄ eorum adiungit: q̄ ad D. cccc. et. xl. puenit. Sed h videt falsū: quia maior numer⁹ inuenit simul collectis omnib⁹ q̄ hic nūerant: Et ego nescio quid Beda cogitauerit hic dicendo hoc nisi mystice intelligat. Et forte idē significat h p̄nc nūerū qd̄ in Apoc. p. c. xliij. milia. **u** In hōe quif in Blo. Inuēs q̄ noia eorū q̄ de cōstructione mūdi ascēderāt: in libro vite scripta sūt. **v** De filiis: id ē posteris. **w** Phi nees. Nō fuit iste filius eleazari: sed ali⁹. **x** Itamar. Non fuit iste fil⁹ aaron / sed ali⁹. **y** David: Nō regis / sed alterius. **z** Phetmoab: vna octio est. **a** Filii: q̄ regē. **b** Itū et p̄ duo / rū parentū numerat: quia nobilis erat. **c** Cum eo centū. **d** Debezus habet: Et cum eo. c. xx. viri. **e** Cōgregaui aut. Blo. Opportune anteq̄ rātū iter iciperē copis sibi mistroy domus dei puidit: p̄ q̄s hierosolimā veniens q̄ in tēpli vsus necessaria sunt: p̄ficet. **f** Ad hauua: vel hanna. Et ad ē ppositio. **g** Et vero: ē ad hauua. Et est hanna flui⁹ idē sū ioseph qd̄ euphrates. **h** Forte aliq̄s riuus ei⁹ cui adiungit alius fluius: et vbi illi fluij cōiunguntur: ibi isti congregati fuerunt. **i** Prim⁹. i. maior iter eos. **k** In castre loco. i. vltra mōtes caspios.

B

B

C

adducere mus dei nostri docuit filios eorum uiam tres eorum dederat munite os duos bilingui uiu batoram peter nobie legs in peo mico uo: omis qu nitate: tudo ciu derelinq mus aut nostrū p̄pere pibus farabi b framb diq: et sa cōse: stri que hanc: vniuersi inuēni in manu lenta te et vasa vō cent aureos solidos fulgēti vt aurū sancti t argenti oblatū nostrorū te: done

A **Abistros:** leuitas. s. q. possent ministrare in domo dei. **b**
Et dicitur rē. **Blo. Bed.** Dat nob exēplū ieiunādi z oza/
 di cū aliqd magne fortitū ieiuge volum⁹: Et qz nūqz fida i dñm
 fallitur spes: neqz fieri
 potest vt qd iustum a
 pio auxiliatore p cōri
 nentiā z orationē cuz
 fide grīm⁹ nō impe/
 tremus. Sed nota qz
 ieiunū pcedit h ora/
 tionē: qz vt dicit **Blo.**
Oportet em vt qdū
 qz ad depcandū mise/
 ricordia dñi ingredif/
 pmo se cōtinētus vi/
 uendo dignū exaudi/
 ri pbeat: et sic oret: et
 pspere euetura q̄ po/
 stulat / nec dubitet.
b **Appendi:** id est
 sub certo pondere tra/
 didi. **c** **Re: arta:**
 perres. **d** **Inuēti:**
 i babylonia: q̄ scz non
 ascenderāt. **e** **Uos**
sancti rē. Littera i/
 ordinata ē. Unde sic
 faciēda est cōstructio:
Uos sancti dñi. i.
 sanctificati vt mīstre
 tis domino: vigilate
 z custodite vasa sacra
 z argentū et aurū qd
 sponte oblatū est. **f**
Appendatis: id ē
 ad pond⁹ reddatis in
 hierlm. **g** **Susce**
perūt: ab eadra. **h**
Sacerdotes: q̄ vo/
 lebant ascendere cum
 eadra. **i** **Promo**
uimus. **Blo. Bede.**
Dia plena sunt myste
 rīs. Supra em legit
 q̄ pma die mensis ce/
 perūt ascendere de ba/
 bylone: nūc dicitur qz
 rñ. ciuisdem mēsis die
 pmouerūt a flumine
 hauua. Primo q̄ die
 mēsis d̄ por: i babylō
 niē exierūt: s; vsqz ad
 rñ. diem iuxta memo
 ratuz flumē expecta/
 bant / donec leuite et
 nathinēi d̄ castia ve/
 nirent / z seipos ob pi/
 cula lōgi itineris / diu/
 tius ieiunādo z oran/
 do / dño cōmendarēt.
k **Adan⁹** dei: id est
 precio z regimē. **l**
Lūqz eis. i. z cū eis.
m **Omniū:** q̄ por/
 tabāt. **n** **Sed et q̄**
venerant rē. Aliq̄ a
 leuitis et sacerdotib⁹.
Blo. Bede: Magna
 deuotio z religio ostē
 dit: cū puenientes ad

a adducerēt nob ministrōs do
 mus dei nostri. **Et adduxe**
 runt nobis per manum dei
 nostri bonam sup nos / viruz
 doctissimū de filiis mooli: fi
 lij leui: filij israel: z sarabiā / z
 filios eius / z fratres eius de
 cem z octo: z asabiā z cuz eo
 isaiam de filiis merari / fra
 tresqz eius et filios eius vi
 ginti. **Et de nathinēis** q̄s
 dederat dauid z pncipes ad
 ministeria leuitaz / nathinē
 os ducētos viginti. **Omnes**
 hi suis nomib⁹ vocabāt. **Et**
p̄dicāui ibi ieiunū iuxta flu
 uiiū hauua: vt affligeremur
 coram domino deo nostro / z
 peteremus ab eo viam rectā
 nobis z filiis nostris: vniuer
 seqz substātie nostre. **Erubui**
 em petere regē auxiliū z eq̄
 tes q̄ defenderēt nos ab ini
 mico in via: qz dixeram⁹ re
 gi: **Adanus** dei nostri ē sup
 om̄s qui querūt eum in bo
 nitate: z imperiū eius / z forti
 tudo eius / z furo: sup om̄s q̄
 derelinquūt eum. **Ieiunau**
 mus autē et rogauimus deū
 nostrū p hoc: z euenit nobis
 pspere. **Et sepau** de princi
 pibus sacerdotū duodecim:
 sarabiā z asabiā: et cū eis de
 fratrib⁹ eozū decem: **Appen**
 diqz eis argentū z aurū z va
 sa cōsecrata domus dei no
 stri que obtulerat rex et cōsi
 liatores eius z principes ei⁹ /
 vniuersusqz israel eozuz qui
 inuēti fuerant: **Et appendi**
 in manib⁹ eozum argenti ta
 lenta sexcenta q̄nquaginta:
 et vasa argentea centū: auri
 vō centū talenta: et crateres
 aureos viginti / qui habebāt
 solidos millenos: z vasa cris
 fulgētis optimi duo / pulchra
 vt aurum: **Et dixi** eis: **Uos**
 sancti domini / et vasa sacra:
 z argentū z aurū / qd sponte
 oblatū est domino deo patz
 nostroz: **Vigilate z custodi**
te: donec appendatis coram

templū / p̄mū omniū holocausta offerūt: nō tamē p seipso /
 sed etiā p omi isrl. i. p illis q̄ iā domū reuersi fuerāt: z p his
 q̄ adhuc exulabāt. **o** **Sederūt aut:** id est placuerūt. **Uel**
 dederūt: z tunc planū
 est. **p** **Regis:** ar/
 taxerxis. **q** **Ele**
 uauerūt. **Blo. Do**
 nozificauerunt aucto
 ritate regia / q̄ eadras
 sublimatus est.
Expo. La. IX.
Q **Uos aut.**
Nota histo
 riā. Illi q̄ p̄
 mo venerāt de capti
 uitate sub iesu z coro
 babel / vxores pprias
 abiecerūt: quia labore
 et paupate infirmate
 et deformate erant / et
 alienigenas pulchro
 res z ditiores supdu
 xerūt: z ita transgressi
 sūt mandatū dñi: vt
 dicitur **Malachie. ij.**
 Principes aut q̄ se/
 cunda vice cum eadra
 de babylone venerūt:
 videntes qz p seipos
 nō possent tantū facin⁹
 vindicare / retulerunt
 hoc ad archiep̄m: vt
 dicit **Heda. i.** ad eadras
 q̄ p̄dicauit eis: z vxo
 res alienigenas dimit
 ti fec. **s** **Cōpleta**
 sūt. **Blo. Bede.** Hec
 trāsgressio in **Dala**
 chia p̄pha ca. ij. māise
 ste desēpta / et p̄phica
 auctoritate redarguta
 ē. **Popul⁹** isra
 el. **Nota** postqz isra
 el ductus fuit in capti
 uitate / duqz tribus pri
 stino sunt vocatē no
 mine israel indifferen
 ter: vt dicit **Blo. v**
Et sacerdotes. q.
 d. vxores alienigenas
 acceperūt. **x** **De**
 habitatorib⁹. **Ali**
 qui habēt / de abomi
 nationibus. **y** **Abā**
nus em principū. **3. Esdr. 8. c.**
Blo. De quozū nūe
 ro intelligunt princi
 pes fuisse qui hoc sa
 cinus ad eadram refe
 rētes / corrigere cura
 runt. **z** **Lūqz au**
 disse. **Loquit** eadras.
a **Scidi rē.** **Blo:**
 principib⁹ sacerdotū et leui
 tarū / z ducibus familiaz isrl
 in hierusalē i thesaurū dom⁹
 domini. **Susceperūt aut** sa
 cerdotes et leuite pond⁹ ar
 genti z auri et vasozū / vt de
 ferrēt i hierusalē i domū dei
 nostri. **Promouim⁹** ergo a
 flumie hauua duodecio die
 mēsis primi / vt pgerem⁹ hie
 rusalēz: et manus dei nostri
 fuit sup nos / et liberauit nos
 de manu inimici z insidiato
 ris in via. **Et venimus** hieru
 salem / z māsimus ibi diebus
 tribus. **Die autē quarta** ap
 pensum est argentū z aurū / z
 vasa in domo dei nostri per
 manū remoth filij vriē sacer
 dotis: et cum eo eleazar fili⁹
 phinees / cūqz eis iocaded
 filius iosue z noadaia filius
 bennoi / leuite / iux numerū et
 pōdus omniū: **Descriptūqz**
 est om̄e pondus in tempore
 illo. **Sed z** qui venerant de
 captiuitate filij trāsmigrati
 onis / obtulerūt holocausto
 niata deo isrl: vitulos duo
 decim p omi populo israel:
 arietes nonaginta sex: agnos
 septuaginta septē: hircos p
 peccato duodecim: omia in
 holocaustū domino. **Sede**
 runt autē edicta regis sakra
 pis qui erant de cōspectu re
 gis z ducibus trans flumē: z
 eleuauerūt populū et domū
 dei. **Cap. IX.**
Q **Uos autē** hec cōm
 pleta sunt / accesserūt
 ad me principes dicē
 tes: **Non est** sepatus popul⁹
 israel et sacerdotes z leuite a
 z populis terrarū: z dē habi
 tatoribus eozum: chananei
 videlicet z ethei / z pherecei /
 hiebuset / z amonitarū / z mo
 abitaruz / et egyptiozum / et
 amorreoz. **Tulerūt enim** de
 filiab⁹ eoz sibi z filiis suis: z cōmiscuerūt semē san
 ctū cū populis terrarū. **Adanus** etiā principū et
 magistratūū fuit in trāsgressiōe hac prima. **Cūqz**
 audissem sermonem istū / scidi palliū meū et tuni

VIII
 dei
 rē. **Blo. Bede.** Dat nob exēplū ieiunādi z oza/
 di cū aliqd magne fortitū ieiuge volum⁹: Et qz nūqz fida i dñm
 fallitur spes: neqz fieri
 potest vt qd iustum a
 pio auxiliatore p cōri
 nentiā z orationē cuz
 fide grīm⁹ nō impe/
 tremus. Sed nota qz
 ieiunū pcedit h ora/
 tionē: qz vt dicit **Blo.**
Oportet em vt qdū
 qz ad depcandū mise/
 ricordia dñi ingredif/
 pmo se cōtinētus vi/
 uendo dignū exaudi/
 ri pbeat: et sic oret: et
 pspere euetura q̄ po/
 stulat / nec dubitet.
b **Appendi:** id est
 sub certo pondere tra/
 didi. **c** **Re: arta:**
 perres. **d** **Inuēti:**
 i babylonia: q̄ scz non
 ascenderāt. **e** **Uos**
sancti rē. Littera i/
 ordinata ē. Unde sic
 faciēda est cōstructio:
Uos sancti dñi. i.
 sanctificati vt mīstre
 tis domino: vigilate
 z custodite vasa sacra
 z argentū et aurū qd
 sponte oblatū est. **f**
Appendatis: id ē
 ad pond⁹ reddatis in
 hierlm. **g** **Susce**
perūt: ab eadra. **h**
Sacerdotes: q̄ vo/
 lebant ascendere cum
 eadra. **i** **Promo**
uimus. **Blo. Bede.**
Dia plena sunt myste
 rīs. Supra em legit
 q̄ pma die mensis ce/
 perūt ascendere de ba/
 bylone: nūc dicitur qz
 rñ. ciuisdem mēsis die
 pmouerūt a flumine
 hauua. Primo q̄ die
 mēsis d̄ por: i babylō
 niē exierūt: s; vsqz ad
 rñ. diem iuxta memo
 ratuz flumē expecta/
 bant / donec leuite et
 nathinēi d̄ castia ve/
 nirent / z seipos ob pi/
 cula lōgi itineris / diu/
 tius ieiunādo z oran/
 do / dño cōmendarēt.
k **Adan⁹** dei: id est
 precio z regimē. **l**
Lūqz eis. i. z cū eis.
m **Omniū:** q̄ por/
 tabāt. **n** **Sed et q̄**
venerant rē. Aliq̄ a
 leuitis et sacerdotib⁹.
Blo. Bede: Magna
 deuotio z religio ostē
 dit: cū puenientes ad

B

B

voluntate dei decre-
uerit. a **Et face-**
ret zc. i. puceret yro-
res z filios earu. b
Eliasib. Glo. q tunc
sacerdos erat: Post
iesu filiu iosedech/lo-
achim filius et sumo
sacerdotio functus est.
c **Panē.** i. abum.
d **Aqua.** i. potum.
Glo. Bede. Hic ha-
bent exemplū sacerdo-
tes non solū stendi et
orandi: s etia ieiunan-
di p his q peccauerūt.
Beati em q ppa pec-
cata lugēt: qz accepta
remissione / cōsolant:
sed beatiōres q aliena
desent. e **Porum**
vor. i. esdre z iohan-
nā. **In iuda et**
hie. i. in forte iude et
beniamin. s **Filij**
trāsmigratiōis: id
est q venerūt de capti-
uitate. h **Abijcie**
tur. Exēplū excoica-
tionis. i **Coene**
runt zc. Glo. Daret
oēs qui alienigenas
vxozes duxerūt de his
tribub fuisse q p ie-
sum et corobabel re-
diere. k **Ipsē** est
mensis non. Glo.
Bede: q ab hebreis
casteu: a romanis vo-
caf decēber: q est i me-
dio hyemis: pluuiālis
et tēpestuos. l **In**
platea domi dei.
Glo. i. circa atriū sa-
cerdotu: q ipa domo
vndiqz cingebat: hīs
circa se ex omni pre p
qdrū edes atriōz am-
plissimas: in qb etia
ppfs qñ p pluuiā op-
erat: intrabat: vel sta-
re poterat z videre ea
q in tēplū tanuis gere-
bant: vel circa tēplū.
Habebat em interio-
res parietes iuxta ter-
rā p colūnis factos/
exteriores solidos.
m **Foris** ad pluui-
am. n **In sermōe**
isto. i. in re hui ser-
monis. o **Et cum**
his. i. pncipibus. p
Igit iōnathā zc.
Isti fuerūt pncipes.
q **Sup hoc.** i. ad
faciendum hoc. r
Der noia. i. singilla-
tim. s **Abēsis** de-
cimi. i. ianuar q. t

tecu: Cōfortare et fac. Sur-
rexit ergo esdras/et adiura-
uit principes sacerdotū z le-
uitarū/et omnē israel/ vt face-
rēt fm verbū hoc. Et iuraue-
rūt. Et surrexit esdras ante
domū dei: et abiit ad cubicu-
lum iohannan filij eliasib: et
ingressus est illuc. Panē nō
comedit: et aquā non bibit.
Lugebat em transgressionē
eorū q de captiuitate vene-
rāt. Et missa ē eorū vox i iu-
da z hierlm/ oib filijs trāns-
migrationis/ vt cōgregarent
in hierusalē: et omnis q non
venerit in tribus dieb iuxta
cōsiliū principū et senioz/
aufereť vniuersa substantia
eius: et ipse abijcieť de cetū
transmigratiōis. Cōuenerūt
igitur omnes viri iuda z ben-
iamin in hierusalē trib die-
bus: Ipe est mensis nonus/
vicesimo die mensis: et sedit
oīs populus in platea do-
mus dei: trementes pro pec-
cato et pluuijs. Et surrexit
esdras sacerdos/et dixit ad
eos: Glos transgressi estis et
duxistis vxozes alienigenas/
vt adderetis sup delictū is-
rael: Et nunc date cōfessio-
nem dño deo patrū vestro-
rum/et facite placitū eius:
et separamini a populis ter-
re/et ab vxozibus alienige-
nis. Et respondit vniuersa
multitudo: dixitqz voce ma-
gna: Juxta verbū tuum ad
nos/ sic fiat. Ueruntū qz po-
pulus multus est/ et tempus
pluuię: et nō sustinem stare
foris: z opus nō est diei vni-
us vel duorum: vehemēter
quippe peccauim in sermo-
ne isto: cōstituant principes
in vniuersa multitudine: et
omnes in ciuitatib nostris
qui duxerūt vxozes alienige-
nas/ venāt in temporib sta-
tutis: et cum his seniores p
ciuitatē et ciuitatem/ et iudi-
ces eius/ donec auertatur ira
dei nostri a nobis sup pecca-
to h. Igit iōnathan fili afa-
hel: z iaāca fili thecuz/ stete-
rūt sup b: et mesollā z sebe-

thai leuites adiuuerūt eos.
Fecerūtqz sic filij trāsmigra-
tionis: Et abierūt esdras sa-
cerdos/et viri principes fa-
miliarū in domos patrū suo-
rum: et oēs p nōmina sua: et
sederūt in die primo mēnsis
decimi/ vt qrerēt rem. Et cō-
summati sunt oēs viri q du-
xerūt vxozes alienigenas/ vt
qz ad diē primā mēnsis pri-
mi: Et inuēti sūt de filijs sa-
cerdotū qui duxerunt vxo-
res aliēigenas: Be filijs iō-
sue/ filij iosedech/ et frēs ei:
maasia et eliecer et ianib: et
godolia: Et dederūt manus
suas/ vt eijcerēt vxozes su-
as/ et p delicto suo arietē de
oubus offerret. Et de filijs
semmer: annani et cebedia.
Et d filijs serim: masia et be-
lia z semeia: z eihibelz oqaf.
Et de filijs phersur: helioe-
nai: maasia: ismabel: natha-
nabel: iosabeth: z helesa. Et
de filijs leuitarū: iosabeth et
semei et celaia: ipe ē calitha-
phathaia: iuda et eliecer. Et
de cātorib eliasub: et d iani-
torib sellū/ z thelē et vri. Et
ex isrl: d filijs pharos/ reme-
ia z eqa et melchia et miami
et eliecer z melchia z banea.
Et de filijs belā: mathania:
cacharias: et hiehil z abdi et
ierimoth z helia. Et de filijs
qethua: helioenai: eliasib: na-
thania z hierimoth z eaberb
z aāca. Et de filijs bebai: io-
bānan: anania: cabbai: athalai.
Et de filijs benit:
mosollā z melluch z adaia/ iasub z saal z ramoth.
Et de filijs phethmoab: edna/ et chalal/ banaias/
maasias: mathanias/ beselehel/ z bennui et ma-
nasse. Et de filijs erem/ eliecer: iesue/ melchias: se-
meias/ symeon/ beniamin: maloch/ samarias. Et
de filijs asom/ mathanai/ mathet: aqaberb/ eliphe-
leth: iermai manasse semei. De filijs bani/ ma-
addi: amram/ z buel baneas/ et badaias/ cheliau
banni/ amarimoth: et eliasib/ mathanias/ matha-
nai/ et iasi z bani/ et bennui semei/ z salmias z na-
than/ et adaias: mechne/ dabaia/ sifai/ sarai/ egrel/ z
selemau: et semeia/ sellū/ amaria/ ioseph. De filijs
nehui/ abihel/ matathias/ qabed/ qabina/ ieddu/ et
iohel bānai. Oēs hi acceperunt vxozes alieni-
genas: et fuerūt ex eis mulieres q peperāt filios.

Rem/hanc. v **Co-**
summati sūt. i. cō-
gregati pfecte. x
Primi: nisan. i. apri-
lis. y **Et inuenti**
sūt. Glo. Bede. Ap-
tant hebrei huic lo-
co illud Zacharie p/
phete. iij. a. Et ostē-
dit mihi dñs iesum sa-
cerdotem magnū zc.
Et paulo post: Et ie-
sus indur' erat sordidus
vestib' zc. Quod
tripliciter exponitur.
Vel ob cōingitū illici-
tū: qz cū ceteris duxe-
rat alienigenā vxozē:
vel ob peccata popu-
li: vel ppter squalorē
captiuitatis. 5 **Bo-**
sue. i. iesu sacerdoti.
a **Et dederūt:** id ē
cōcesserūt. b **Arie-**
tē: Ad innuendum q
cū deberēt esse duces
populi/ peccauerunt.
S3 cōtra: Leuit. iij.
pncip' vt pzo pecca-
to sacerdotis et syna-
goge vitulus offerat:
quō igit hic arietē ob-
tulert: Rūdeo: Quia
hoc pctm fuit specia-
le. c **Et ex israel:**
id est et decē tribub.
d **Et fuerūt ex eis**
mu. q. d. Mō solū il-
le relicte fuerūt q non
genuerant filios: sed
etias ille que peperer-
ant filios: de quibus
minus videretur.

Explicit Postilla
libri Esdre primi.

Explicit liber Esdre primus.

B

B